

Týždeň od 3. do 9. apríla 2010

DÔSLEDKY NAŠICH ROZHODNUTÍ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: 1 Moj 3,1-13; Žid 11,8-10; Dan 1,8;
5 Moj 30,10-19; Ž 51,6

ZÁKLADNÝ VERŠ

*Daniel si zaumienil, že sa nepoškvrní kráľovskou stravou ani vínom, ktoré pija-
val kráľ. Požiadal hlavného dvorana o dovoľenie, aby sa nemusel poškvŕňovať.
(Dan 1,8 SEK)*

Jana a Klára boli sestry. Vyrastali spolu v ovzduší láskyplného domova. Je medzi nimi dvojročný vekový rozdiel. Jana až do dospelosti usilovne študovala. Po úspešnom ukončení strednej školy sa rozhodla pokračovať na vysokej ekonomickej škole. Dnes má asi 35 rokov, zastáva zodpovedné miesto v investičnej spoločnosti, je vydatá a vedie usporiadaný rodinný život.

Klára sa začala stretávať s partou. Strednú školu neukončila. Začala skúšať cigarety, alkohol a drogy. Dnes je z nej slobodná matka, ktorá žije zo sociálnych dávok a navštevuje ústav na liečenie drogovovo závislých ľudí. Na úspechy svojej sestry je síce pyšná, ale v kútiku svojej duše jej závidí.

Obe dievčatá mali rovnaké príležitosti, rovnaké šance, rovnaké možnosti. Jana sa rozhodla ísť jednou cestou, Klára druhou. Každá z nich dnes na vlastnej koži prežíva dôsledky svojho rozhodnutia.

Hoci na tomto svete nie vždy platí, že za dobré rozhodnutia či vynaloženú námahu prichádza očakávaná odmena, naše rozhodnutia sú dôležité. Platí však, že nech sú naše rozhodnutia akékoľvek, dôsledky si nesieme predovšetkým my sami, ale aj naše okolie.

Z toho, čo sme povedali, však pre nás vyplýva dôležitá otázka: Ako sa rozhodovať? Ako zistiť, ktoré rozhodnutia sú správne? V tejto úlohe budeme hovoriť o tom, že každé rozhodnutie so sebou prináša určité dôsledky.

REALITA SLOBODY

Had bol najľstivejší zo všetkých poľných zvierat, ktoré utvoril Hospodin Boh. Povedal žene: Naozaj vám Boh zakázal jesť zo všetkých stromov záhrady? Žena mu odpovedala: Ovocie zo stromov v záhrade jesť smieme, ale o ovocí stromu, ktorý je uprostred záhrady, Boh povedal: Nejedzte z neho, nedotknite sa ho, aby ste nezomreli. No had žene povedal: Nie, určite nezomriete! Boh totiž vie, že v deň, keď budete z neho jesť, otvorí sa vám oči a budete ako Boh, budete poznať dobro i zlo. Žena videla, že by bolo dobre jesť zo stromu, lebo strom je na pohľad lákavý a na získanie múdrosti vábivý. Vzala z jeho ovocia, jedla, potom dala aj svojmu mužovi, ktorý bol s ňou, a jedol aj on. (1 Moj 3,1-6 SEkP)

Často počujeme ľudí hovoriť o „slobode“. Rôzne politické hnutia sľubujú „slobodu“. Jeden zo štátov USA sa dokonca pýši heslom: „Žiť slobodne, alebo umrieť.“

Sloboda je v skutočnosti veľmi zložitá vec. Toto slovo má v rôznych situáciách pre rôznych ľudí rôzny význam. Nie je vždy ľahké pochopiť, čo majú ľudia na mysli, keď hovoria o „slobode“.

Jedno je však isté: Boh stvoril človeka ako morálnu bytosť. Aby mohol byť človek skutočne morálny, musel dostať morálnu slobodu. Inými slovami, musel mať rovnakú možnosť rozhodnúť sa pre dobro, alebo pre zlo. Dokazujú to slová zaznamenané v 1 Moj 2,16.17, ktoré Boh adresoval Adamovi. Ak by sme nemali túto možnosť, neboli by sme v skutočnosti slobodní.

V 1 Moj 3,1-6 vidíme, že Boh dal Adamovi a Eve morálnu slobodu. Prečo by ich varoval pred jedením zo stromu poznania dobra a zla, keby nemali možnosť voľby? Vidíme tu dokonalé bytosti v dokonalom prostredí, ktoré boli obdarené morálnou slobodou. Je úplne jasné, že na začiatku ľudských dejín dostal človek možnosť slobodne sa rozhodovať.

Boh považuje morálnu slobodu človeka za veľmi dôležitú. Pripomeňme si, akú cenu zaplatil za to, že sme túto slobodu zneužili. Dar slobody je pre Pána Boha taký podstatný a posvätný, že radšej podstúpil smrť na kríži, aby nás zachránil pred dôsledkami zneužitia tohto daru, než by nám ho mal odoprieť.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

❏ Akú základnú chybu urobili Adam s Evou? Aké ponaučenie si z ich chýb môžeme zobrať? Ako nám to môže pomôcť vyvarovať sa podobných zlyhaní v našom živote? V akom zmysle dnes čelíme podobným pokušeniam?

APLIKÁCIA

DÔSLEDKY — VINA A STRACH

Obom sa otvorili oči a spoznali, že sú nahí. Splietli figové listy a urobili si zástery. Keď počuli hlas Hospodina Boha, ktorý sa prechádzal po záhrade za popoludňajšieho vánku, ukryl sa muž i jeho žena pred Hospodinom Bohom medzi stromy záhrady. Hospodin Boh zavola na človeka a opýtal sa ho: Kde si? On odpovedal: Počul som tvoj hlas v záhrade, zľakol som sa, pretože som nahý, a tak som sa skryl. Potom sa ho spýtal: Kto ti povedal, že si nahý? Nejedol si azda zo stromu, z ktorého som ti zakázal jest? Človek odvetil: Žena, ktorú si mi dal, aby bola so mnou, dala mi z toho stromu, tak som jedol. Nato povedal Hospodin Boh žene: Čo si to urobila? Ona odpovedala: Had ma naviedol, tak som jedla. (1 Moj 3,7-13 SEkP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

- Keby si mal jedným slovom vyjadriť, čo prežívali Adam s Evou, aké slovo by si použil? Prečo? V akých situáciách aj my dnes prežívame niečo podobné?
- Aké nové pocity, ktoré doteraz nepoznali, prežívali? Znovu sa zamysli, kedy my prežívame niečo podobné a prečo.

Keď začiatkom sedemdesiatych rokov minulého storočia odhalili médiá v Spojených štátoch aféru Watergate, ukázalo sa, že značná časť činnosti Bieleho domu sa zamerala na zakrývanie zistených skutočností. Keď prezident Nixon nakoniec rezignoval, neurobil to preto, že by to bol on, kto násilne vnikol do sídla Demokratickej strany alebo sa osobne angažoval v pláne vniknúť tam. Jeho vina spočívala v tom, že sa snažil zakryť to, čo robili iní.

Adam a Eva sa snažili zakryť čin, ktorého sa dopustili. Chceli pred Bohom utajiť svoje previnenie alebo ho aspoň zvaliť na niekoho iného.

Každý, kto pozná Boha, vie, že pred Bohom sa nedá nič ukryť. Ak má spočítané vlasy na našej hlave (Mat 10,30), ako by sme mohli pred ním utajiť naše činy? Klamať môžeme len sami seba. Ako ľahko vieme zvaliť vinu na iných! Keby to môj šéf neurobil, zachoval by som sa inak... Keby sa môj manžel takto nesprával, konala by som inak... Keby to pokušenie Pán Boh odstránil, ako som sa za to modlil, nepodľahol by som... Keby to a keby ono...

Každý z nás z času na čas čelí silnému pokušeniu, ktoré preniká až do jadra našej bytosti. Máme to o to ťažšie, že sme sa už narodili s narušenou a hriešnou prirodzenosťou a k hriechu nás to „ťahá“. Preto v pokušení alebo nejakej skúške tak často podľahneme. Naše sklony k hriechu však nemôžu byť ospravedlnením našich hriechov. Hriech je sám osebe zlý, jeho dôsledky sú tiež zlé. My celú situáciu ešte viac komplikujeme tým, že odmietame prijať zodpovednosť. Vyhýbaním sa zodpovednosti vlastne problém hriechu relativizujeme. Tým však zároveň popierame význam Ježišovej obete.

APLIKÁCIA

- 2 Si ochotný pripustiť zodpovednosť za všetky svoje nesprávne rozhodnutia? Ktoré zo svojich zlých rozhodnutí sa snažíš ospravedlniť? Kedy sa snažíš zvaliť vinu na iných? V čom potrebuješ zmenu svojho konania? Ako sa ti to môže podariť?

DOBRÉ A ZLÉ ROZHODNUTIA

Vo viere Abrahám poslúchol, keď ho Boh volal, aby odišiel na miesto, ktoré mal dostať ako dedičstvo. Odišiel, hoci nevedel, kam ide. Na základe viery sa usadil v prisľúbenej zemi ako v cudzej a býval v stanoch s Izákom a Jákobom, spoludedičmi toho istého prisľúbenia. Očakával totiž mesto s pevnými základmi, ktorého tvorcom a staviteľom je Boh. (Žid 11,8-10 SEkP)
Daniel si zaumienil, že sa nepoškvrní kráľovskou stravou ani vínom, ktoré pijať kráľ. Požiadal hlavného dvorana o dovoľenie, aby sa nemusel poškvrňovať. (Dan 1,8 SEkP)

Aj keď sa naša ľudská prirodzenosť po páde Adama a Evy do hriechu veľmi zmenila, stále máme možnosť voľby. Stále máme slobodnú vôľu – hoci nie všetci máme rovnaké podmienky (často dané výchovou v rodine a podobne). Záleží však len na nás, ako svoju slobodnú vôľu využívame. Môžeme sa odovzdať Bohu a poslúchať ho, alebo sa môžeme rozhodnúť pre život v hriechu.

■ **Prečítaj si Žid 11,8-10 a premýšľaj o Abrahámovom živote. Čo nám tento text hovorí o jeho rozhodnutiach? Čo sa z toho môžeme naučiť?**

■ **V ktorých prípadoch sa Abrahám nerozhodol správne? Aké dôsledky mali tieto rozhodnutia? Pozri 1 Moj 16; 21,9-14**

Prečítaj si tiež Danielov príbeh zaznamenaný v Dan 1,8-16. Slová „Daniel si zaumienil...“ ukazujú, že Danielovo rozhodnutie bolo vedomé a pevné. Toto slobodné a uvážené rozhodnutie ovplyvnilo celý jeho ďalší život a prinieslo mu zvláštne Božie požehnanie a priazeň. Na svojich pravidelných modlitbách Daniel denne obnovoval svoju oddanosť Pánu Bohu.

■ **Jedna vec je hovoriť, že by sme sa mali správne rozhodovať; niečo iné je byť o tom vnútorne presvedčený a naozaj to tak robiť. Akým spôsobom môžeme nasmerovať svoju myseľ k správnym rozhodnutiam? Ž 119,11; Fil 4,8; Kol 3,2**

Máme slobodnú vôľu. Môžeme sa rozhodnúť pre Boha, alebo proti nemu. Zlatá stredná cesta neexistuje. Sme buď na jednej, alebo na druhej strane. To však neznamená, že nemôžeme urobiť chybu, alebo dokonca padnúť (spomeňte si na Abraháma). Znamená to, že sa musíme „vo svojom srdci rozhodnúť“ hľadať Božiu vôľu, nech to stojí čokoľvek. Musíme sa „rozhodnúť vo svojom srdci“ pre to, čo je správne – a správne je to, čo nám hovorí Pán Boh.

■ **Na jednu dôležitú vec by sme nemali nikdy zabudnúť: Aj keď padneme, aj keď sa nerozhodneme správne, Boh nás nikdy nezavrhnú. Naopak, hrozí nebezpečenstvo, že sa budeme cítiť takí vinní a zlí, že budeme mať chuť vzdať to. V takýchto prípadoch existuje jediné riešenie – prísť ku krížu a prijať odpustenie, ktoré nám ponúka Ježiš.**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

VPLYV NAŠICH ROZHODNUTÍ NA ĎALŠIE GENERÁCIE

Pozri, dnes som ti predložil život a dobro, smrť a zlo. Keď ti dnes prikážem, aby si miloval Hospodina, svojho Boha, aby si chodil po jeho cestách a zachovával jeho príkazy, ustanovenia a právne predpisy, potom budeš žiť a rozmnožíš sa. Hospodin, tvoj Boh, ťa bude požehnávať v krajine, ktorú ideš obsadiť. Ak sa ti však srdce odvráti a nebudeš poslúchať, ak sa dáš zviest, ak sa budeš klaňať iným bohom a budeš im slúžiť, dnes vám oznamujem, že určite zahyniete, nebudete dlho žiť v krajine, do ktorej sa uveráš a ktorú ideš po prechode cez Jordán obsadiť. Dnes volám za svedkov proti vám nebesia i zem. Predložil som vám život i smrť, požehnanie i kľatbu. Vyvol'si teda život, aby si zostal nažive aj so svojím potomstvom. (5 Moj 30,15-19 SEkP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

- Čo je podstatou slov, ktoré Boh adresoval svojmu ľudu? Čo z toho považuješ za dôležité pre seba osobne? Ako rozumieš myšlienku, že rozhodnutie Izraelitov ovplyvní ich deti, ich potomstvo? Platí to aj dnes? Ako majú naše rozhodnutia vplyv na naše deti?

Dôsledky našich rozhodnutí nenesieme len my sami, ale aj naši potomkovia. Naš vplyv je väčší, než si vôbec vieme predstaviť, a to predovšetkým na deti. Náznorným príkladom môže byť napríklad pitie alkoholu. Veľa sa hovorí o údajne dobrom vplyve jedného pohárika alkoholu denne. Táto reklama, podporovaná najmä výrobcami alkoholu, mnohých oklamala. Len málo ľudí vedelo, že citované štúdie obsahovali veľa chýb. Keď sa opravili, ukázalo sa, že uvedené výhody vôbec neexistujú.

Alkohol zostáva tým, čím bol – jednou z najväčších pohrôm ľudstva. V porovnaní s mnohými výstrahami pred alkoholom by bolo veľmi nerozumné uveriť záverom nejakých pochybných štúdií.

Vieme, že asi 7 percent z tých, čo si dajú prvý pohárik alkoholu, sa stane alkoholikmi alebo majú problémy s pitím. Rozhodnutie mať doma alkohol a piť ho – hoci len príležitostne – môže a nemusí uškodiť nám osobne. Ale čo naše deti? Aký príklad im dáme? Ak pijeme my, je veľmi pravdepodobné, že naše deti budú piť tiež. Oplatí sa rozhodnúť pre niečo, čo môže zničiť alebo aspoň nepríjemne poznačiť život našich detí? Štúdie jasne ukazujú, že problémy s alkoholom oveľa viac ohrozujú deti, ktoré vyrastajú v rodinách, kde sa konzumuje alkohol, ako tie, kde sa alkohol nekonsumuje. Na základe tohto jednoduchého príkladu by sme si mali oveľa lepšie uvedomiť, ako veľmi ich svojím príkladom ovplyvňujeme.

APLIKÁCIA

- 2 Ešte raz si prečítaj 5 Moj 30,15-19. Tvoje rozhodnutia majú vplyv nielen na teba, ale aj na tvoje deti. A keď aj deti nemáš, svojím správaním ovplyvňuješ svoje okolie. Boh nám dal zdravotné zásady pre naše dobro. Dôverujeme Bohu a jeho Slovu? Alebo sa zachováme nerozumne a svojím zlým vplyvom zvedieme aj iných na zlú cestu?

ROZHODNUTIE AKO ŠANCA

Naozaj som sa narodil v neprávosti a matka ma počala v hriechu. (Ž 51,7 SEkP)

Aj keď má každý právo slobodne sa rozhodnúť, nie vždy máme možnosť rozhodnúť sa tak, ako chceme. V niektorých rozhodnutiach sme obmedzení vonkajšími okolnosťami. Niektorí ľudia sú znevýhodnení bez vlastného pričinenia. Napríklad dieťa, ktoré sa narodí v rodine, kde sa užívajú drogy, kde je vystavené určitému násiliu alebo kde je veľká bieda. Aké následky zanechá na tomto dieťati prežitie násilie a beznádej!? Všetci sme do istej miery postavení do situácií, pre ktoré sme sa sami nerozhodli.

Boh však pozná okolnosti, v ktorých žijeme. Vie, že mnohí z nás sa dostali do ťažkých situácií bez vlastného pričinenia. Jedine Boh naozaj pozná život každého z nás.

Kto z nás sa z času na čas nestretne s ľuďmi, ktorí sa zrazu ocitli vo veľkých problémoch – bez vlastného pričinenia? Keď jeden z rodičov opustí rodinu, keď sa partner dopustí nevery, keď priateľ zneužije dôveru... Mohli by sme uviesť dlhý zoznam podobných príkladov.

Napriek tomu všetkému existuje jedno dobré rozhodnutie, ktoré je zo všetkého najdôležitejšie. Môžeme sa rozhodnúť pre Ježiša Krista. Keď sa rozhodneme pre Ježiša ako svojho osobného Spasiteľa, keď úprimne ľutujeme svoje hriechy a necháme sa pokrstiť, dostaneme dar Svätého Ducha. Prostredníctvom neho Boh vstupuje do nášho života, pôsobí na naše srdce a myseľ, ovplyvňuje naše konanie a pomáha nám prinášať dobré ovocie. Stávame sa vetvičkami pravého viniča. Inými slovami, vďaka pôsobeniu Božej moci v živote môžeme – na základe našich rozhodnutí – oslabovať niektoré negatívne veci, s ktorými sa v živote stretávame bez toho, aby sme sa o to nejakým spôsobom pričínili.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

? Mal si v živote problémy, do ktorých si sa dostal v dôsledku rozhodnutia iných ľudí? Ako Boh odstránil alebo aspoň oslabil negatívne dôsledky týchto rozhodnutí? Aké rozhodnutia by ti pomohli v procese uzdravenia?

APLIKÁCIA

PODNETY NA PREHLBENIE

„Boh nenúti ľudí, aby sa vzdali svojej nevery. Môžu voliť medzi svetlom a tmou, pravdou a bludom. Sami sa musia rozhodnúť, čo prijímú. Ľudská myseľ vie rozlišovať správne od nesprávneho. Boh nechce, aby sa ľudia rozhodovali unáhle, ale pod váhou dôkazov po dôkladnom porovnávaní výrokov Písma.“ (TV 318; DA 458)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠĽANIE

1. V triede sobotnej školy diskutujte na tému „sloboda“. Čo je to sloboda? Je človek, ktorý sa rozhodne stať sa Božím služobníkom, slobodný? Ako sa stať naozaj slobodným človekom? Aké sú hranice slobody? Kedy sa môže sloboda zvrhnúť?
2. Premýšľajte o všetkých negatívnych dôsledkoch konzumácie alkoholu. Spomeňte si na ľudí, ktorým alkohol zničil život. Prečo je rozumné s alkoholom nezačínať napriek niektorým jeho „prednostiam“?
3. Niektorí ľudia sa narodili do láskyplného ovzdušia domova rodičom, ktorí ich milovali, starali sa o nich a učili ich o Ježišovi a jeho milosti. Iní sa narodili do rodín, kde ich rodičia zneužívali a zanedbávali, a aj keď hovorili o Ježišovi, neodzrkadľovali jeho povahu vo svojom živote. Ich správanie bolo satanské, nie kristovské. Akú nádej prináša evanjelium týmto ľuďom? Ktoré zaslúbenia im môžeš pripomenúť?
4. Niet pochyb o tom, že niektorí ľudia sa narodili do strašných podmienok, ktorých dôsledky si do istej miery nesú celý život. Prečo musíme byť opatrní, aby sme celý zvyšok života za naše problémy nevinili rodičov alebo zlú výchovu? Ako sa môžeme naučiť z Božej milosti prekonať tieto negatívne vplyvy?